

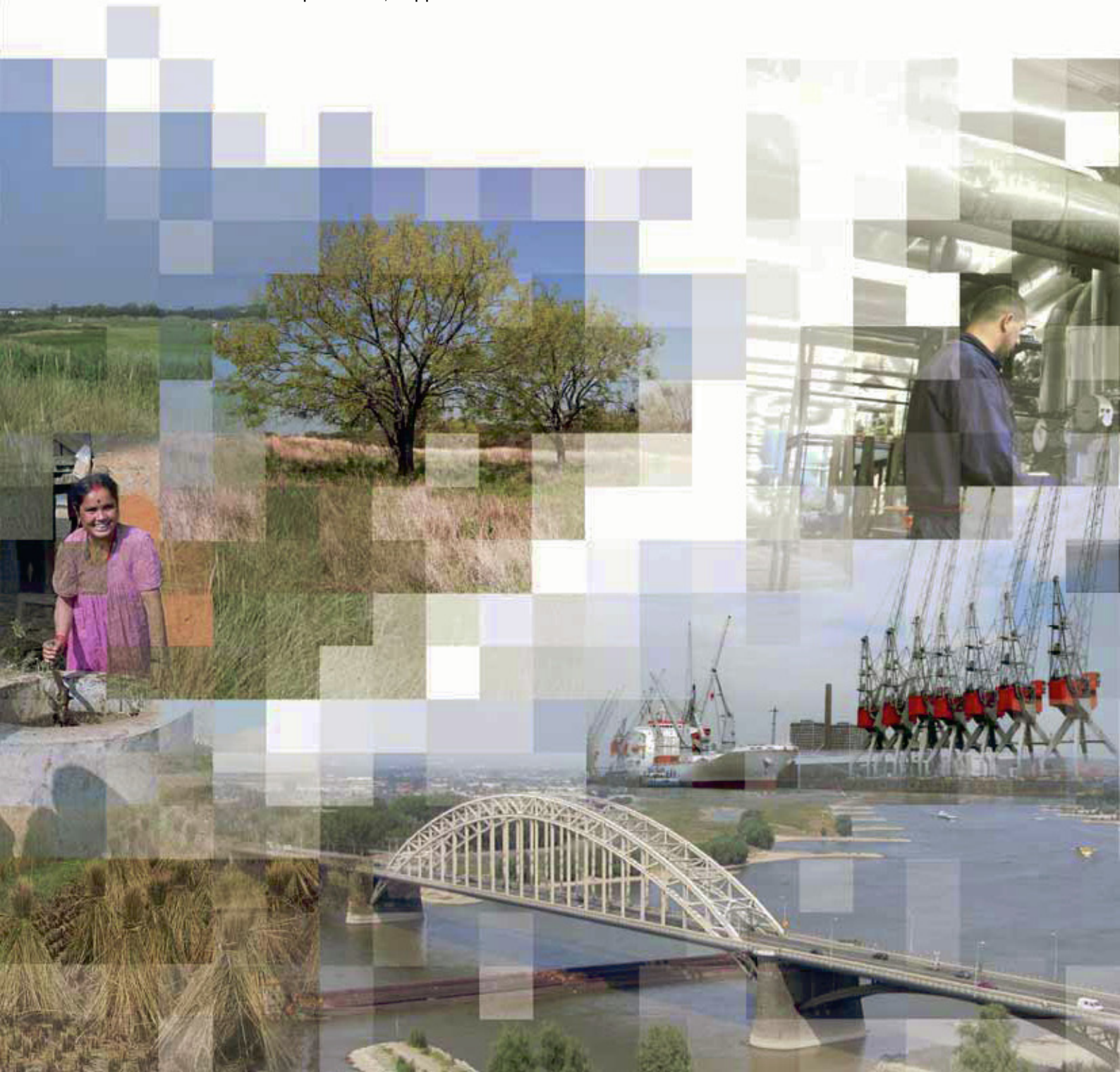

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan stortplaats Nauerna, gemeente Zaanstad

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

14 april 2014 / rapportnummer 2872-09

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Zaanstad stelt een nieuw bestemmingsplan op voor de Nauernasche polder en omgeving. De belangrijkste voorgenomen ontwikkelingen zijn:

- uitbreiden stortplaats met 2 miljoen m³ voor gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen;
- definitief en gefaseerd afbouwen van de stortactiviteiten zodat er na 1 april 2022 geen stortactiviteiten meer plaatsvinden;
- op de voormalige stortplaats een gebied van 60 hectare inrichten voor recreatie;
- realisatie binnen de stortlocatie van een permanent bedrijfsterrein Nauerna van 15 ha voor het uitvoeren van be- en verwerkingsactiviteiten afvalstoffen;
- verplaatsen loswal naar het Noordzeekanaal nabij het bedrijfsterrein;
- groene bufferzones: de Nauernasche Venen en Park Hoogtij.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een helder onderscheid van het voornemen en de milieueffecten in twee fases: stortfase tot 1 april 2022 en de permanente fase met bedrijfsterrein na 1 april 2022.
- Een beschrijving van de milieueffecten van een volwaardig alternatief met het permanente bedrijfsterrein en (openbare) loswal op Hoogtij waarbij een relatie wordt gelegd met de visie voor een toekomstige ruimtelijke kwaliteit.
- Een beschrijving van de positieve en negatieve effecten op de leefomgeving, het landschap en de natuur waaronder het Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Achtergrond, beleid en besluiten

2.1 Achtergrond en doelstelling

In de notitie R&D is uitgebreid ingegaan op de achtergrond en doelstelling van het voornemen. Neem dit over in het MER.

2.2 Beleidskader en besluitvorming

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor het voornemen en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen.

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het bestemmingsplan Nauerna en omgeving. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is. Ga hierbij ook in op de besluiten die recent genomen zijn om de stortactiviteiten te continueren in afwachting van de besluitvorming over het bestemmingsplan.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voornemen

Bij de beschrijving van het voornemen is zowel de ruimtelijke samenhang als een nadere specificatie van verschillende onderdelen van het voornemen van belang.

Samenhang en ruimtelijke kwaliteit van het voornemen

De Commissie heeft begrepen dat initiatiefnemer en bevoegd gezag willen sturen op een grotere ruimtelijke kwaliteit van de verschillende onderdelen van het voornemen. De Commissie ondersteunt deze intentie. De optelsom van de verschillende onderdelen van dit voornemen zal leiden tot andere functies en een andere belevingswaarde van het landschap in het plangebied in vergelijking met de huidige situatie. Daarom is het van belang om deze verschillende onderdelen als één samenhangende opgave voor ruimtelijke kwaliteit te bezien. Om deze opgave concreet te kunnen maken adviseert de Commissie:

- de huidige situatie van het landschap in het plangebied en de omgeving te analyseren;
- op basis van deze analyse de samenhang tussen onderdelen van het landschap en vormen van ruimtegebruik in beeld te brengen;
- de visie te beschrijven voor de kwaliteit van het toekomstige landschap op basis van enerzijds de diagnose en anderzijds het voornemen;
- de visie te vertalen in een toetsingskader dat richting geeft aan de ruimtelijke invulling van de afzonderlijke onderdelen en aan de samenhang daartussen.

Ruimtelijke invulling van de verschillende onderdelen van het voornemen.

De Commissie adviseert om op basis van bovenstaand toetsingskader de ruimtelijke invulling van de verschillende onderdelen van het voornemen te beschrijven. Maak waar relevant gebruik van kaart- en beeldmateriaal.

Het voornemen bestaat uit de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal² mogelijk maakt. Ga bij de beschrijving van het voornemen onder andere in op soort en omvang van het afval dat gestort mag worden op de stortplaats en be- en verwerkt zal worden op het bedrijfsterrein. Ga ook in op de wijze van aan- en afvoer van het afval (hoeveelheden en modaliteit). Beschrijf voor het recreatiegebied op hoofdlijnen de inrichting en typen recreatie die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Twee fases

Gezien het verschil in de te verwachten milieueffecten vindt de Commissie het van belang dat de voorgenomen activiteit in twee fases wordt beschreven:

- het voornemen in de stortfase tot 1 april 2022³;
- het voornemen in de permanente fase na 1 april 2022.

3.2 Alternatieven

In de notitie R&D staat dat er alleen voor de aan- en afvoer van afval van de loswal naar het bedrijfsterrein alternatieven bestaan en dat andere redelijke alternatieven niet voorhanden zijn. Daarmee schetst de notitie in wezen al de contouren van een voorkeursalternatief. De Commissie deelt deze afbakening van alternatieven niet.

Alternatief permanent bedrijfsterrein Hoogtij

De voorgenomen situering van het permanente bedrijfsterrein Nauerna in samenhang met de aangrenzende loswal aan het Noordzeekanaal acht zij mede uit het oogpunt van toekomstig duurzaam ruimtegebruik niet direct voor de hand liggen. Direct naast het plangebied aan de oostkant ligt het bedrijventerrein Hoogtij.⁴ Dit terrein ligt nagenoeg nog volledig braak. De Commissie adviseert daarom om naast het voorkeursalternatief in het MER een volwaardig alternatief te beschouwen waarin het te realiseren bedrijfsterrein van 15 ha gelokaliseerd is op het bedrijventerrein Hoogtij. Naar de mening van de Commissie kan een dergelijk alternatief ook inzicht bieden in een mogelijk toekomstige situatie waarin maximaal is gestuurd op ruimtelijke kwaliteit.

² Inclusief de mogelijkheden die eventuele flexibiliteitsbepalingen (wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsplichten en afwijkingmogelijkheden) bieden.

³ In de notitie R&D wordt stortfase ingedeeld in fase 1 (per direct) en fase 2 (per 2018). De Commissie adviseert om deze fases samen te voegen omdat zij geen onderscheidende milieueffecten verwacht en de samenvoeging de overzichtelijkheid van het MER ten goede komt.

⁴ Zie ook de ladder van duurzame verstedelijking. Deze ladder is per 1 oktober 2012 voor stedelijke ontwikkelingen als procesvereiste opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening.

Varianten positionering loswal

De loswal neemt een onderscheidende positie in bij de beschrijving van bovenstaand alternatief. Het voornemen is om in de gebruiksfase van de stortplaats de bestaande loswal te verplaatsten van Zijkanaal D naar het Noordzeekanaal dichtbij het toekomstige bedrijfsterrein Nauerna. Na 1 april 2016 wordt de bestaande loswal niet meer gebruikt en na 1 april 2022 definitief ontmanteld. De Commissie adviseert om voor de loswal twee varianten op te nemen in het MER bij het alternatief bedrijfsterrein op Hoogtij:

- de loswal per direct verplaatsen naar het bedrijventerrein Hoogtij;
- de loswal pas na het definitief beëindigen van de stortactiviteiten verplaatsen naar het bedrijventerrein Hoogtij.

3.3 Referentie

De referentiesituatie in het plangebied en omgeving (ten behoeve van cumulatieve effecten) bestaat uit de huidige situatie en de autonome ontwikkeling:

- Huidige situatie: de feitelijke huidige situatie bestaat uit alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd.
- Autonome ontwikkeling: de autonome ontwikkeling betreft toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied. Niet gerealiseerde activiteiten of reserveringen die de vigerende bestemmingsplannen wel mogelijk maken, vallen dus niet zonder meer onder de autonome ontwikkelingen.

In de notitie R&D wordt aangegeven dat het bedrijventerrein Hoogtij (ruimte voor bedrijven tot en met categorie 5.1) in de autonome situatie volledig is ingevuld met bedrijven. In de huidige situatie ligt het terrein nog nagenoeg volledig braak. Het gebruik van de onbenutte ruimte in het bestemmingsplan Bedrijven Zuid (waar bedrijventerrein Hoogtij onderdeel van is) kan dus niet zonder meer tot de autonome ontwikkeling worden gerekend omdat de autonome ontwikkeling bestaat uit toekomstige zekere ontwikkelingen. Gezien de onbenutte ruimte stelt de Commissie in paragraaf 3.2. ook voor om in het MER een volwaardig alternatief te beschouwen waarin het voorgenomen nieuwe bedrijfsterrein Nauerna van 15 ha gelokaliseerd is op het bedrijventerrein Hoogtij. Geef aan welke ontwikkelingen op het bedrijventerrein Hoogtij gezien het bovenstaande tot de autonome ontwikkeling kunnen worden gerekend.

Ga voor de referentiesituatie van het voorgenomen bedrijfsterrein Nauerna op de beoogde locatie aan de westkant van het plangebied uit van het daadwerkelijke gebruik dat, op basis van het vigerende bestemmingsplan, na afronding van de stortactiviteiten ter plaatse is toegestaan.

De Commissie adviseert om in het MER aan de hand van het bovenstaande een heldere beschrijving en onderbouwing te geven van (de milieueffecten van) de referentiesituatie in het studiegebied. De Commissie adviseert om daarbij onderscheid te maken in de referentiesituatie voor de stortfase en de permanente fase (zie paragraaf 3.1 van dit advies). Ga bij de beschrijving van de referentiesituatie specifiek in op de locatie van de stortactiviteiten, de locatie van het voorgenomen permanente bedrijfsterrein Nauerna en het bedrijventerrein Hoogtij.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Het MER dient de milieugevolgen van het voornemen/ alternatieven ten opzichte van de referentiesituatie in het studiegebied te beschrijven. Zoals in paragraaf 3.1 van dit advies is aangegeven vindt de Commissie het van belang om een duidelijk onderscheid te maken in de milieueffecten per fase: de stortfase en de permanente fase.

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten – waar relevant – ook cumulatief in beeld.

Onderbouw waar relevant de keuze van rekenregels/–modellen en van gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepalingen. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/–modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen.

In de volgende paragrafen geeft de Commissie in aanvulling op de notitie R&D aanbevelingen en aandachtspunten voor de te onderzoeken milieueffecten.

4.2 Landschap en cultuurhistorie

Het voornemen is gesitueerd in een complex gebied. Deze complexiteit komt voort uit de ligging van het plangebied op de overgang van zeelei- naar het veenweidegebied en door de uiteenlopende manieren waarop de mens zowel in heden als in verleden op verschillende manieren het landschap heeft beïnvloed. Daarnaast grenst het plangebied op korte afstand van Nationaal Landschap Laag-Holland.

De in paragraaf 3.1. genoemde diagnose is een goed vertrekpunt voor de beschrijving van de huidige situatie. Werk deze uit in een analyse van het huidige landschap in het plan- en studiegebied. Geef aan wat als waardevolle kenmerken moet worden benoemd, zowel vanuit de relevante beleidskaders van landschap, cultuurhistorie en archeologie en de daarin opgenomen doelstellingen als vanuit de ervaring en beleving door omwonenden en gebruikers.

Geef vervolgens aan, hoe het voornemen leidt tot veranderingen in het landschap en hoe deze veranderingen zich verhouden tot de beschreven kwaliteiten. Ga daarbij met name in op mogelijke gevolgen van het voornemen voor de kernkwaliteiten van Nationaal Landschap Laag-Holland. Maak de veranderingen inzichtelijk voor bestuurders en omwonenden aan de hand van goed kaartmateriaal en van visualisaties. Geef verder aan, in hoeverre het voornemen nieuwe kwaliteiten aan het landschap toevoegt. Toets daarbij aan de visie voor ruimtelijke kwaliteit van het toekomstige landschap (zie ook paragraaf 3.1 van dit advies).

4.3 Natuur

De notitie R&D geeft voor het thema Natuur een duidelijke beschrijving van de te onderzoeken effecten. Aanvullend hierop doet de Commissie de volgende aanbevelingen voor het MER:

- Breng, waar het voornemen tot positieve effecten voor natuur leidt, deze in beeld.
- Maak bij de beschrijving van de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden onderscheid tussen de tijdelijke effecten in de stortfase en de effecten in de permanente fase.
- Indien mitigerende maatregelen nodig zijn om effecten van het plan te beperken, maak dan in het MER aannemelijk, dat deze maatregelen effectief en uitvoerbaar zijn.
- Beschrijf voor de EHS rondom het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek of en zo ja welke gevolgen het voornemen op deze wezenlijke kenmerken en waarden heeft.
- Ga bij de beschrijving van effecten op beschermde soorten in op de vraag of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden kunnen worden en geef dan aan welke gevolgen dit heeft voor de instandhouding van de soort.

4.4 Verkeer- en vervoer

Beschrijf in het MER de te verwachten verkeersstromen. Maak hierbij onderscheid in:

- inkomend en uitgaand verkeer;
- dag, avond en nachtperiode;
- vrachtverkeer en schepen;

Ga voor alle alternatieven na of deze verkeersstromen, gegeven de autonome ontwikkeling, leidt tot verkeersknelpunten.

Ga voor de loswal ook in op eventuele knelpunten ten aanzien van de nautische veiligheid.

4.5 Bodem

De uitbreiding van de stortcapaciteit mag geen belemmering vormen voor het functioneren van de bodembeschermende voorzieningen die in het verleden zijn aangebracht. Geef in het MER aan in hoeverre dit aan de orde is en indien aan de orde welke additionele bodembeschermende voorzieningen nodig zijn.

4.6 Geluid

Bereken voor alle alternatieven de geluidbelasting vanwege de geplande activiteiten. Geef, bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarden, aan welke maatregelen kunnen worden getroffen om de geluidemissie en -immissie naar de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

4.7 Lucht

Luchtkwaliteit

Geef de effecten van het voornemen/ alternatieven aan op veranderingen van de luchtkwaliteit in het studiegebied, ook onder de grenswaarden. Maatgevende stoffen die de luchtkwaliteit bepalen zijn NO₂ en fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}).

Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Toets de concentraties van stoffen in de lucht aan de grenswaarden en richtwaarden uit de Wet milieubeheer.

Geur

Beschrijf de effecten op het aspect geur kwalitatief. Ga hierbij uit van de voorgenomen stortactiviteiten. Geef zo nodig aan op welke wijze geurhinder wordt beperkt.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Vorm en presentatie

Denk bij de vorm en presentatie van het MER aan:

- het gebruik maken van recent kaartmateriaal met visualisaties, het goed weergeven van topografische namen en het toevoegen van een duidelijke legenda;
- het zo beknopt mogelijk houden van het MER, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het opnemen van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

5.2 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en zodanig worden voorzien van illustratiemateriaal dat het als geheel een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER en de keuzes die voorliggen ter besluitvorming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van Zaanstad (bestemmingsplan) en Afvalzorg (verplaatsen loswal, extra stortcapaciteit en bedrijfsterrein Nauerna).

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Zaanstad

Besluit: bestemmingsplan Nauerna en omgeving

Categorie Besluit m.e.r.: D18.1 en C4

Activiteit: De belangrijkste voorgenomen ontwikkelingen zijn:

- uitbreiden stortplaats met 2 miljoen m³ voor gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen;
- definitief en gefaseerd afbouwen van de stortactiviteiten zodat er na 1 april 2022 geen stortactiviteiten meer plaatsvinden;
- op de voormalige stortplaats een gebied van 60 hectare inrichten voor recreatie;
- realisatie binnen de stortlocatie van een permanent bedrijfsterrein Nauerna van 15 ha voor het uitvoeren van be- en verwerkingsactiviteiten afvalstoffen;
- verplaatsen loswal naar het Noordzeekanaal nabij het bedrijfsterrein;
- groene bufferzones: de Nauernasche Venen en Park Hoogtij.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure op de website van de gemeente Zaanstad op: 9 april 2014

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 20 december 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 14 april 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. J.J. Bakker

ir. c. van der Giessen

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

drs. J.P. Siedsma (werkgroepsecretaris)

drs. F. Wijnants

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Locatie Nauerna en omgeving, Grontmij, definitief, 25 februari 2014

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport Bestemmingsplan stortplaats
Nauerna, gemeente Zaanstad**

ISBN: 978-90-421-3927-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

